

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. október 14.

**ELEKTRONIKAI
ALAPISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Egyszerű, rövid feladatok**Maximális pontszám: 40**

- 1.) Határozza meg a $d = 1,2$ mm átmérőjű, kör keresztmetszetű huzalban fellépő áramsűrűséget, ha a benne folyó áramerősség $I = 3,5$ A!

$$J = \frac{I}{A} = \frac{I}{\frac{d^2 \cdot \pi}{4}} = \frac{4 \cdot I}{d^2 \cdot \pi} = \frac{4 \cdot 3,5 \text{ A}}{(1,2 \text{ mm})^2 \cdot \pi} = \underline{\underline{3,09 \frac{\text{A}}{\text{mm}^2}}} \quad \text{3 pont}$$

- 2.) Határozza meg három párhuzamosan kapcsolt ellenállás eredő vezetőképességét! Adatok: $R_1 = 10 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 15 \text{ k}\Omega$, $R_3 = 30 \text{ k}\Omega$.

$$G = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} = \frac{1}{10^4 \Omega} + \frac{1}{1,5 \cdot 10^4 \Omega} + \frac{1}{3 \cdot 10^4 \Omega} = 2 \cdot 10^{-4} \text{ S} = \underline{\underline{200 \mu\text{S}}} \quad \text{3 pont}$$

- 3.) Határozza meg két pontszerű villamos töltés között ható erő abszolút értékét!

Adatok: $Q_1 = Q_2 = 10 \mu\text{C}$, $r = 200 \text{ mm}$, $\epsilon = \epsilon_0 = 8,86 \cdot 10^{-12} \frac{\text{A} \cdot \text{s}}{\text{V} \cdot \text{m}}$.

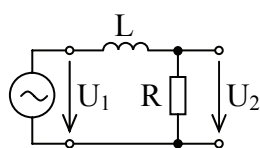
$$F = \frac{1}{4 \cdot \pi \cdot \epsilon_0} \cdot \frac{Q_1 \cdot Q_2}{r^2} = \frac{1}{4 \cdot \pi \cdot 8,86 \cdot 10^{-12} \frac{\text{V} \cdot \text{m}}{\text{A} \cdot \text{s}}} \cdot \frac{10^{-10} \text{ A}^2 \cdot \text{s}^2}{(0,2 \text{ m})^2} = \underline{\underline{22,5 \text{ N}}} \quad \text{4 pont}$$

- 4.) Egészítse ki a táblázatot! A táblázatnak egy ideálisnak tekinthető kondenzátor kapacitív szuszceptanciájának frekvenciafüggését kell kifejeznie.

f (kHz)	2	4	6	8	10
B_C (mS)	0,5	1	1,5	2,0	2,5

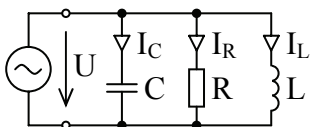
4 pont

- 5.) Határozza meg az alábbi négy pólus L inuktivitásának értékét, ha $R = 1 \text{ k}\Omega$, a határfrekvencia pedig $f_h = 4 \text{ kHz}$!

$$L = \frac{R}{2 \cdot \pi \cdot f_h} = \frac{10^3 \Omega}{2 \cdot \pi \cdot 4 \cdot 10^3 \text{ Hz}} = \underline{\underline{39,8 \text{ mH}}} \quad \text{3 pont}$$

- 6.) Határozza meg a generátort terhelő impedanciát!

Adatok:

$$U = 5 \text{ V} \quad I_C = 200 \mu\text{A}$$

$$I_R = 50 \mu\text{A} \quad I_L = 150 \mu\text{A}$$

$$Z = \frac{U}{\sqrt{(I_C - I_L)^2 + I_R^2}} = \frac{5 \text{ V}}{\sqrt{(200 \mu\text{A} - 150 \mu\text{A})^2 + (50 \mu\text{A})^2}} = \underline{\underline{70,7 \text{ k}\Omega}} \quad \text{3 pont}$$

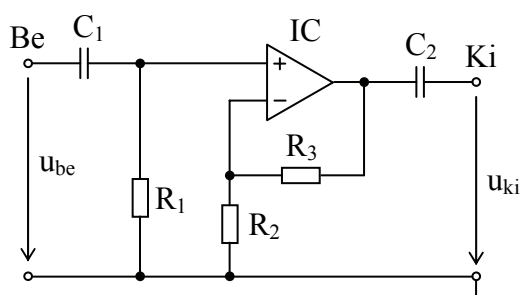
- 7.) Határozza meg egy terheletlen közös source-ú erősítő alapkapsolás feszültségerősítését!
Adatok: $y_{21S} = 3,5 \text{ mS}$, $y_{22S} = 25 \mu\text{S}$, $R_D = 10 \text{ k}\Omega$.

$$A_u = -y_{21S} \cdot \left(\frac{1}{y_{22S}} \times R_D \right) = -3,5 \text{ mS} \cdot \left(\frac{1}{25 \mu\text{S}} \times 10 \text{ k}\Omega \right) = \underline{\underline{-28}} \quad \mathbf{4 \text{ pont}}$$

- 8.) Határozza meg az $A_u = -10$ feszültségerősítésű, $R_{be} = 1 \text{ k}\Omega$ bemeneti ellenállású, $R_t = 4 \Omega$ ellenállással terhelt erősítő teljesítményerősítését dB-ben!

$$a_p = 10 \cdot \lg \left(A_u^2 \cdot \frac{R_{be}}{R_t} \right) = 10 \cdot \lg \left[(-10)^2 \frac{1 \text{ k}\Omega}{4 \Omega} \right] \cong \underline{\underline{44 \text{ dB}}} \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 9.) Rajzoljon fázist nem fordító erősítő kapcsolást 1 db műveleti erősítő, 3 db ellenállás és 2 db csatoló kondenzátor felhasználásával! Igényes szabadkézi vázlat is megfelel.

4 pont

- 10.) $R_{ki} = 0,5 \Omega$ kimeneti ellenállású komplementer tranzisztoros teljesítményerősítő kimenetére $R_t = 8 \Omega$ terhelés csatlakozik. Határozza meg a csatoló kondenzátor kapacitását úgy, hogy a csatoló tag határfrekvenciája $f_h = 20 \text{ Hz}$ legyen!

$$C = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f_h \cdot (R_{ki} + R_t)} = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot 20 \text{ Hz} \cdot (0,5 \Omega + 8 \Omega)} = \underline{\underline{936 \mu\text{F}}} \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 11.) Alakítsa át az alábbi hexadecimális számot bináris számmá!

$$A9F43_{16} = 1010 \ 1001 \ 1111 \ 0100 \ 0011_2 \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 12.) Ábrázolja Veitch-táblában az $F^3 = \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot C + \bar{A} \cdot B \cdot C + A \cdot \bar{B} \cdot C + A \cdot B \cdot C$ logikai függvényt! A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelöltük.

		B			
		0	1	1	2
A	4	1	1	7	6
	C				

3 pont

Összetett feladatok**Maximális pontszám: 60****1. feladat****Maximális pontszám: 15**

$$\text{a) } R_A = \frac{R_1 \cdot R_4}{R_1 + R_3 + R_4} = \frac{200\Omega \cdot 300\Omega}{200\Omega + 240\Omega + 300\Omega} = \underline{\underline{81,08\Omega}} \quad \text{3 pont}$$

$$R_B = \frac{R_1 \cdot R_3}{R_1 + R_3 + R_4} = \frac{200\Omega \cdot 240\Omega}{200\Omega + 240\Omega + 300\Omega} = \underline{\underline{64,86\Omega}} \quad \text{3 pont}$$

$$R_C = \frac{R_3 \cdot R_4}{R_1 + R_3 + R_4} = \frac{240\Omega \cdot 300\Omega}{200\Omega + 240\Omega + 300\Omega} = \underline{\underline{97,3\Omega}} \quad \text{3 pont}$$

$$\text{b) } R = R_A + [(R_B + R_2) \times (R_C + R_5)]$$

$$R = 81,08\Omega + [(64,86\Omega + 150\Omega) \times (97,3\Omega + 360\Omega)] = 227,26\Omega$$

$$I = \frac{U}{R} = \frac{30\text{V}}{227,26\Omega} = \underline{\underline{132\text{mA}}} \quad \text{3 pont}$$

$$\text{c) } I_5 = I \cdot \frac{R_B + R_2}{R_B + R_2 + R_C + R_5}$$

$$I_5 = 132\text{mA} \cdot \frac{64,86\Omega + 150\Omega}{64,86\Omega + 150\Omega + 97,3\Omega + 360\Omega} = \underline{\underline{42,2\text{mA}}} \quad \text{3 pont}$$

2. feladat**Maximális pontszám: 15**

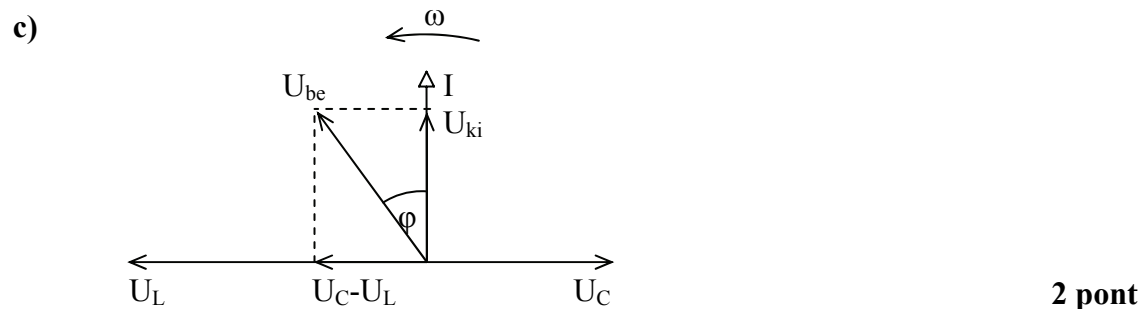
a) $Z = \sqrt{R^2 + (X_L - X_C)^2} = \sqrt{(1,2 \text{ k}\Omega)^2 + (2,4 \text{ k}\Omega - 1,5 \text{ k}\Omega)^2} = \underline{\underline{1,5 \text{ k}\Omega}}$ **3 pont**

$I = \frac{U_{be}}{Z} = \frac{3 \text{ V}}{1,5 \text{ k}\Omega} = \underline{\underline{2 \text{ mA}}}$ **1 pont**

b) $U_L = I \cdot X_L = 2 \text{ mA} \cdot 2,4 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{4,8 \text{ V}}}$

$U_C = I \cdot X_C = 2 \text{ mA} \cdot 1,5 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{3 \text{ V}}}$

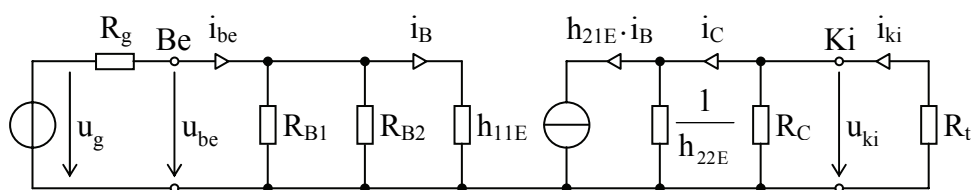
$U_R = U_{ki} = I \cdot R = 2 \text{ mA} \cdot 1,2 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{2,4 \text{ V}}}$ **3 pont**

d) $|\cos \varphi| = \frac{U_{ki}}{U_{be}} = \frac{2,4 \text{ V}}{3 \text{ V}} = 0,8 \Rightarrow |\varphi| = \underline{\underline{36,9^\circ}}$ **2 pont**

e) $L = \frac{X_L}{2 \cdot \pi \cdot f} = \frac{2,4 \cdot 10^3 \Omega}{2 \cdot \pi \cdot 5 \cdot 10^3 \text{ Hz}} = \underline{\underline{76,4 \text{ mH}}}$ **2 pont**

$C = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f \cdot X_C} = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot 5 \cdot 10^3 \text{ Hz} \cdot 1,5 \cdot 10^3 \Omega} = \underline{\underline{21,2 \text{ nF}}}$ **2 pont**

3. feladat**Maximális pontszám: 15****a)****4 pont**

b) $R_{be} = R_{B1} \times R_{B2} \times h_{11E} = 150 \text{ k}\Omega \times 47 \text{ k}\Omega \times 3,8 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{3,44 \text{ k}\Omega}}$ **2 pont**

$$R_{ki} = \frac{1}{h_{22E}} \times R_C = \frac{1}{24 \mu\text{S}} \times 5,1 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{4,54 \text{ k}\Omega}} \quad \mathbf{2 \text{ pont}}$$

c) $A_u = -\frac{h_{21E}}{h_{11E}} \cdot (R_{ki} \times R_t) = -\frac{210}{3,8 \text{ k}\Omega} \cdot (4,54 \text{ k}\Omega \times 5 \text{ k}\Omega) = \underline{\underline{-131}}$ **3 pont**

$$a_u = 20 \cdot \lg |A_u| = 20 \cdot \lg |-131| = \underline{\underline{42,3 \text{ dB}}} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

d) $u_{be} = u_g \cdot \frac{R_{be}}{R_g + R_{be}} = 20 \text{ mV} \cdot \frac{3,44 \text{ k}\Omega}{0,6 \text{ k}\Omega + 3,44 \text{ k}\Omega} = \underline{\underline{17,03 \text{ mV}}}$ **2 pont**

$$u_{ki} = A_u \cdot u_{be} = -131 \cdot 17,03 \text{ mV} = \underline{\underline{-2,23 \text{ V}}} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

4. feladat

Maximális pontszám: 15

a) $F^4 = \Sigma^4(1, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 15)$

2 pont

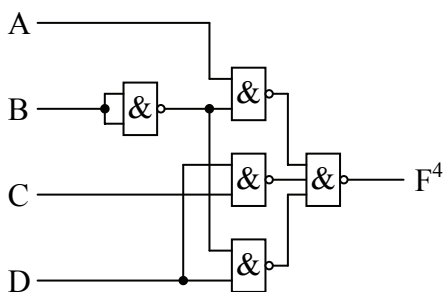
b)

	C					
	0	1	3	2		
	4	5	7	6	B	
A	12	13	15	14		
	1	8	9	11		10
	D					

$$F^4 = A \cdot \bar{B} + \bar{B} \cdot D + C \cdot D$$

3 pont

c) $F^4 = A \cdot \bar{B} + \bar{B} \cdot D + C \cdot D = \overline{\overline{A \cdot \bar{B} + \bar{B} \cdot D + C \cdot D}} = \overline{\overline{A \cdot \bar{B}} \cdot \overline{\bar{B} \cdot D} \cdot \overline{C \cdot D}}$

3 pont

d)

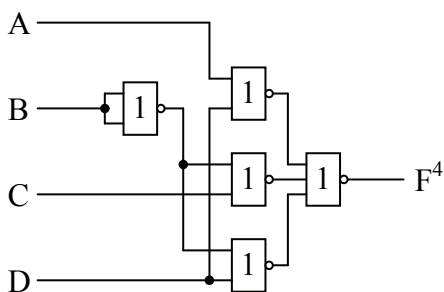
	C						
	1	15	14	12	13	B	
A	1	11	10	8	9		
	1	3	1	2	0		1
	D				5		B
	7	6	4	5			

$$F^4 = \Pi^4(1, 2, 3, 9, 10, 11, 13, 15)$$

$$F^4 = (A + D) \cdot (\bar{B} + C) \cdot (\bar{B} + D)$$

4 pont

e) $F^4 = (A + D) \cdot (\bar{B} + C) \cdot (\bar{B} + D) = \overline{\overline{(A + D) \cdot (\bar{B} + C) \cdot (\bar{B} + D)}} = \overline{\overline{A + D} \cdot \overline{\bar{B} + C} \cdot \overline{\bar{B} + D}}$

3 pont

Az írásbeli vizsga értékelésének szabályai

Az egyszerű, rövid feladatok és az összetett feladatok megoldásának értékelésénél kötelező a központilag összeállított javítási útmutatónak való megfelelés.

A tényleges pontszámokat – a számolást (méretezést) is igénylő megoldások értékelésénél – az alábbi táblázat alapján kell kialakítani:

Mennyiségi szempontok		Minőségi szempontok		A feladat megoldásának dokumentálása	
elemei	aránya	elemei	aránya	elemei	aránya
<ul style="list-style-type: none"> a megoldottság szintje 	70%	<ul style="list-style-type: none"> a megoldás logikája kreativitás pontosság a mértékegységek használata 	20%	<ul style="list-style-type: none"> rendezettség áttekinthetőség szabványos jelölések alkalmazása műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak megfelelés 	10%

A maximális pontszám tehát csak akkor adható meg, ha a megoldás a mennyiségi szempontok mellett a minőségi szempontokat és a feladat megoldásának dokumentálására vonatkozó elvárásokat maradéktalanul kielégíti.

Az egyszerű, rövid feladatok pontozása

1. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

2. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

3. kérdés (4 pont)

Képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

4. kérdés (4 pont)

A pontszám azonos a helyes válaszok számával.

5. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

6. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

7. kérdés (4 pont)

Képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

8. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

9. kérdés (4 pont)

Hibátlan kapcsolás 3 pont, szabványos rajzjelek 1 pont. Működésképtelenséget eredményező kapcsolásra pont nem adható.

10. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

11. kérdés (3 pont)

Hibátlan átalakítás esetén 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, több hiba esetén 0 pont.

12. kérdés (3 pont)

Hibátlan ábrázolás esetén 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, több hiba esetén 0 pont.

A feladatok mennyiségi értékelésének általános szabályai

A megoldási útmutatótól eltérő, de szakmailag jó megoldásokat is el kell fogadni a feltüntetett pontszámokkal.

A feladatra (részfeladatra) adható maximális pontszámot csak akkor kaphatja meg a vizsgázó, ha a képletbe az adatokat szakszerűen behelyettesíti, és így számítja ki a végeredményt.

Az adatok normál alakban történő használatát indokolt esetben kell megkövetelni.

A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha az eredmény számértéke és mértékegysége is kifogástalan.

A részkérdésekre adható legkisebb pontszám 1 pont, tört pontszám nem adható.

Összefüggő részkérdések esetén, ha hibás valamelyik részfeladat eredménye, akkor a hibás eredmény következő részfeladatban (részfeladatokban) történő felhasználása esetén a kifogástalan megoldásokra a feltüntetett pontokat kell adni.

Mindazonáltal értelemszerűen pontlevonást eredményez, ha:

- a továbbvitt részeredmény szakmailag egyértelműen lehetetlen, illetve extrém,
- a felhasznált részeredmény csökkenti az utána következő részfeladat(ok) megoldásának bonyolultságát.

Az összetett feladatok pontozása**1. feladat   Maximális pontszám: 15**

a) R_A számításánál: képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

R_B számításánál: képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

R_C számításánál: képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

Maximum 9 pont.

b) I meghatározásánál képlet(ek) 1 pont, behelyettesítés(ek) 1 pont, eredmény 1 pont.

Maximum 3 pont.

c) I_5 meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

Maximum 3 pont.

2. feladat   Maximális pontszám: 15

a) Z meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

I meghatározása 1 pont.

Maximum 4 pont.

b) U_L számítása 1 pont, U_C számítása 1 pont, U_R számítása 1 pont.

Maximum 3 pont.

c) Hibátlan vektorábra 2 pont. Hibánként 1 pont levonással a pontszám nulláig csökkenthető.

Maximum 2 pont.

d) φ abszolút értékének meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

Maximum 2 pont.

e) L meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

C meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

Maximum 4 pont.

3. feladat   **Maximális pontszám: 15**

a) Hibátlan helyettesítő kép 4 pont. Hibánként 1 pont levonással a pontszám nulláig csökkenthető.

Maximum 4 pont.

b) R_{be} számításánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

R_{ki} számításánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

Maximum 4 pont.

c) A_u számításánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

a_u meghatározása 1 pont.

Maximum 4 pont.

d) u_{be} számításánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

u_{ki} meghatározása 1 pont.

Maximum 3 pont.

4. feladat   **Maximális pontszám: 15**

a) Hibátlan diszjunktív sorszámos alak 2 pont.

Egy hiba esetén 1 pont, több hiba esetén 0 pont.

Maximum 2 pont.

b) Hibátlan egyszerűsítés 3 pont. A megadottnál bonyolultabb, de logikailag helyes alak esetén maximum 2 pont adható.

Maximum 3 pont.

c) Kifogástalan megvalósítás 3 pont. Logikailag helyes, de a megadottnál több kaput tartalmazó megoldás esetén maximum 2 pont adható.

Az algebrai alak átírásának hiánya nem jár pontlevonással.

Maximum 3 pont.

d) Konjunktív sorszámos alak 2 pont. Egy hiba esetén 1 pont, több hiba esetén 0 pont.

Hibátlan egyszerűsítés 2 pont. A megadottnál bonyolultabb, de logikailag helyes alak esetén maximum 1 pont adható.

Maximum 4 pont.

e) Kifogástalan megvalósítás 3 pont. Logikailag helyes, de a megadottnál több kaput tartalmazó megoldás esetén maximum 2 pont adható.

Az algebrai alak átírásának hiánya nem jár pontlevonással.

Maximum 3 pont.

A fenti pontszámok a mennyiségi szempontokat veszik figyelembe. Az így kapott pontszámok a táblázat által megadott mértékben csökkenthetők, ha a minőségi szempontok nem érvényesülnek, vagy a feladat megoldásának dokumentálása kifogásolható.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.